

Til Cavlingkomiteen.

Hermed indstiller vi journalisterne Rikke Dyrberg og Bjarke Stender – som står bag TV 2-dokumentaren ”Herlufsholms hemmeligheder”, der blev sendt på TV 2 torsdag den 5. maj 2022 – til Cavlingprisen.

Dokumentaren afslører, at der er foregået vold, krænkelser og mobning på den ikoniske skole ved Næstved. Den afslører også, at skolens ledelse har kendt til alvorlige overgreb så sent som i skoleåret 2021/22, men har tilbageholdt oplysninger over for tilsynsmyndighederne.

Afsløringerne har udløst stor offentlig debat og har medført store konsekvenser for Herlufsholm. Først blev skolens rektor Mikkel Kjellberg fyret, siden måtte hele bestyrelsen trække sig. Kronprins Frederik og kronprinsesse Mary har trukket prins Christian ud af skolen og besluttet, at prinsesse Isabella ikke skal begynde på skolen som planlagt. En række undersøgelser af skolens forhold er sat i gang af de relevante myndigheder.

Journalisterne Rikke Dyrberg og Bjarke Stender har gennem et imponerende, grundigt og vedholdende journalistisk gravearbejde åbnet et ellers traditionelt meget lukket miljø omkring den 450 år gamle skole. Det er lykket dem at bryde den tavshedskultur, der har kendetegnet skolen i årtier. ”I kan godt glemme det projekt, fordi det, der sker på Herlufsholm, bliver på Herlufsholm,” blev de mødt med blandt de omkring 50 mundtlige kilder, de har talt med i deres research.

Samtidig har de systematisk søgt aktindsigt på aktindsigt for at få bekræftet og afdækket de udsagn om vold, krænkelser og mobning, som de mundtlige kilder fortalte om. Rikke Dyrberg og Bjarke Stender har derigennem fremskaffet uafviselig, skriftlig dokumentation om en række rystende hændelser og forhold, som offentligheden ikke kendte til.

Vi hører rystende beretninger om elever, der får tæsk af ældre elever. Som er slået med boldtræ. Har fået taget kvælertag. Har fået stukket fingre op bagi. Er blevet bundet og trukket ind under en bruser. Beretninger, som kun er kommet frem til offentlighedens kendskab, fordi det er lykket de to journalister at få kildernes fortrolighed.

Dokumentaren tegner både det lange perspektiv tilbage i tiden, afdækker helt aktuelle sager og stiller skolens ledelse til ansvar. Det er et helstøbt, undersøgende journalistisk produkt, der i form og indhold er eksemplarisk. Afdækningen taler ind i et af tidens allerstørste temaer; opgøret med krænkelsekulturer i det danske samfund. Dermed rækker historiens betydning langt ud over Herlufsholm. Rikke Dyrberg og Bjarke Stender rammer plet med deres undersøgende journalistik og timing.

Efter offentliggørelsen af dokumentaren er der kommet flere nye alvorlige og belastende oplysninger frem, som kun bekræfter indholdet i dokumentaren. Tidligere rektor Flemming Zachariasen og Styrelsen for Undervisning og Kvalitet er fremkommet med særdeles alvorlig kritik af elevkulturen og ledelsesforholdene på skolen. Styrelsen vurderer, at skolen har begået alvorlige lovbrud.

Afsløringerne har medført flere tusinder artikler, læserbreve, debatindlæg, kronikker, radio- og tv-indslag i danske medier, samt omtale i udenlandske medier, bl.a. i The New York Times.

For Herlufsholm vil der for altid være et "før" og et "efter" denne dokumentar. Årtiers traditioner og vaner på skolen bliver nu kigget efter i sømmene. Det skal være slut med, at elever risikerer at blive udsat for vold, krænkelser og mobning, som kan give dem psykiske mén langt ind i deres voksenliv.

Det nye skoleår blev dog indledt med, at fem elever blev hjemsendt, mens fire elever fik advarsler efter den første fest.

De to journalister, Rikke Dyrberg og Bjarke Stender, har "i særlig grad udvist initiativ og talent i det forgangne år" – lige præcis dét, som Cavlingprisen gives for. De har udført et enestående stykke journalistik gravearbejde, der vil stå som et fyrtårn og blive refereret til i mange år fremover.

Derfor fortjener Rikke Dyrberg og Bjarke Stender at modtage Cavlingprisen 2022.

Lasse Bjerre, redaktør, TV 2

Lars Høj, producent, Dokumentarkompagniet

Poul-Erik Heilbuth, dokumentarist